

**საერთაშორისო ურთიერთობები და დიპლომატიის სამაგისტრო საგანმანათლებლო
პროგრამა**
საკითხები გასაუბრებისთვის

**1. საერთაშორისო ურთიერთობების თეორიები (რეალიზმი, ლიბერალიზმი,
კონსტრუქტივიზმი)**

ა) კლასიკური რეალიზმი/ნეორეალიზმი:

- ძირითადი მახასიათებლები: ძალაუფლების ბალანსი, ანარქიული საერთაშორისო სისტემა, სახელმწიფოს ინტერესების პრიორიტეტი;
- მთავარი წარმომადგენლები: ჰანს მორგენტაუ, კენეტ უოლცი;
- რეალიზმის კრიტიკა და ლიმიტები.

ბ) ლიბერალიზმი:

- ძირითადი დაშვებები/ვარაუდები: საერთაშორისო თანამშრომლობა, ინსტიტუტების როლი, დემოკრატიის გავლენა;
- მთავარი წარმომადგენლები: ჯონ ლოკი, რობერტ კეოჰენი;
- ლიბერალური თეორიების განშტოებები (დემოკრატიული მშვიდობის თეორია, ეკონომიკური ურთიერთდამოკიდებულება, ინსტიტუციური ლიბერალიზმი);
- ლიბერალიზმის მნიშვნელობა თანამედროვე მსოფლიოში.

გ) კონსტრუქტივიზმი:

- ფოკუსი იდენტობებსა და ნორმებზე, მნიშვნელობების სოციალურ კონსტრუქციაზე;
- მთავარი წარმომადგენლები: ალექსანდრ ვენდტი.

2. დიპლომატიური ურთიერთობების სამართლებრივი ჩარჩო

ა) ვენის კონვენცია დიპლომატიური ურთიერთობების შესახებ (1961 წ.):

- დიპლომატიური სტატუსის, პრივილეგიების და იმუნიტეტების დადგენა;
- დიპლომატების ფუნქციები და უფლებები;
- აკრედიტაცია და პერსონა ნონ გრატა.

ბ) თანამედროვე პრაქტიკა და ნორმები:

- მრავალმხრივი დიპლომატიის ფორმები;
- საერთაშორისო customary law-ის როლი.

3. ნატოს და ევროკავშირის პოლიტიკა და ინსტიტუტები

ა) ნატო (NATO):

- დაფუძნება და ისტორიული განვითარება;

- ძირითადი პრინციპები (კოლექტიური თავდაცვა – მუხლი 5);
- მთავარი ორგანოები: ჩრდილოატლანტიკური საბჭო, სამხედრო კომიტეტი;
- გაფართოების პოლიტიკა და პარტნიორობა.

ბ) ევროკავშირი (EU):

- წარმოშობა (რომის, მასტრიხტის, ლისაბონის ხელშეკრულებები);
- ინსტიტუტები: ევროპული საბჭო, ევროპული კომისია, ევროპარლამენტი, ეუთო;
- პოლიტიკის მიმართულებები: საერთო საგარეო და უსაფრთხოების პოლიტიკა (CFSP), ეკონომიკური და მონეტარული კავშირი;
- აღმოსავლეთ პარტნიორობა და საქართველოსთან ურთიერთობა.

4. საქართველოს საგარეო პოლიტიკის სტრატეგია

ა) ძირითადი პრიორიტეტები:

- ევროატლანტიკური ინტეგრაცია (ნატო, ევროკავშირი);
- რეგიონული თანამშრომლობა (შავი ზღვის რეგიონი, კავკასია);
- სტრატეგიული პარტნიორობა აშშ-სთან;
- დეოკუპაცია და რუსეთის ფედერაციასთან ურთიერთობები.

ბ) დიპლომატიური აქტიურობა:

- მონაწილეობა საერთაშორისო ორგანიზაციებში;
- ეკონომიკური დიპლომატია და ინვესტიციების მოზიდვა;
- დიასპორის პოლიტიკა.

გ) გამოწვევები და საფრთხეები:

- ოკუპირებული ტერიტორიები;
- დეზინფორმაცია და ჰიბრიდული საფრთხეები;
- ენერგოსაფრთხოება და სატრანზიტო როლი.

5. საქართველოს ეროვნული უსაფრთხოების პოლიტიკა

ა) ძირითადი მიზნები:

- სახელმწიფოებრივი სუვერენიტეტის დაცვა;
- ოკუპირებული ტერიტორიების მშვიდობიანი დეოკუპაცია;
- ეროვნული ერთიანობის განმტკიცება.

ბ) საფრთხეები და რისკები:

- სამხედრო საფრთხეები (რუსეთის ფედერაციის მიერ);
- კიბერუსაფრთხოება;
- ენერგეტიკული და ეკოლოგიური საფრთხეები;
- ტერორიზმი და ორგანიზებული დანაშაული.

გ) ინსტიტუციური ჩარჩო და კოორდინაცია:

- ეროვნული უსაფრთხოების საბჭო;
- ძალოვანი სტრუქტურების როლი;
- საერთაშორისო თანამშრომლობა უსაფრთხოების სფეროში (ნატო, ევროკავშირი, გაერო).

კანდიდატი წარმოდგენილი თემებიდან პირადი სურვილით ირჩევს 2 თემას განსახილველად, თითოეული თემა მოცემული ქვესაკითხებით შეფასდება მაქსიმუმ 4 ქულით, სულ 8 ქულა. კანდიდატი დადებითად შეფასდება მინიმუმ 4 ქულის მიღების შემთხვევაში (თითოეული თემაში მინიმუმ 2 ქულის მიღების შემთხვევაში).

კანდიდატის შეფასება მოხდება შემდეგი კრიტერიუმების მიხედვით:

4 ქულა: პასუხი სრულია; აქცენტები სწორად არის დასმული. კანდიდატი ზედმიწევნით ფლობს არჩეული საკითხის მთავარ კომპონენტებს.

3 ქულა: პასუხი სრულია, მაგრამ მცირეოდენი ხარვეზებით; არსებითი შეცდომა არ არის; კანდიდატი კარგად ფლობს არჩეული საკითხის მთავარ კომპონენტებს.

2 ქულა: პასუხი არასრულია; საკითხი გადმოცემულია დამაკმაყოფილებლად; კანდიდატი ფლობს საკითხს, მაგრამ აღინიშნება შეცდომები.

1 ქულა: პასუხი არასრულია; კანდიდატს აქვს ბუნდოვანი წარმოდგენა და უჭირს არჩეული საკითხზე პასუხის გაცემა.

0 ქულა: პასუხი არ არის საკითხის შესაბამისი ან საერთოდ არაა მოცემული.

ლიტერატურა:

1. ეკა აკობია. (2006). საერთაშორისო ურთიერთობების თეორია. სალექციო კურსი სოციალური მეცნიერებების მაგისტრატურისათვის.

http://openlibrary.ge/bitstream/123456789/117/1/010%20Saertashoriso%20Urtiertobebis%20Teoria_txfnTbKRrH.pdf

2. ვენის კონვენცია დიპლომატიური ურთიერთობის შესახებ

<https://www.supremecourt.ge/files/upload-file/pdf/aqtebi39.pdf>

საქართველოს კანონი “დიპლომატიური სამსახურის შესახებ“

<https://gc-pfiles.mfa.gov.ge/DocFiles//2023/12/14/LegalAct/11/26962bf1-73e6-40a3-869b-ab8d11dd2980.pdf#>

3. გზამკვლევი ნატოსა და ევროკავშირის შესახებ, 2021, სსიპ „საინფორმაციო ცენტრი ნატოსა და ევროკავშირის შესახებ“

<https://infocenter.gov.ge/wp-content/uploads/2022/10/gzamkvlevi-qarthul-enaze.pdf>

4. საქართველოს საგარეო პოლიტიკის სტრატეგია

<https://mfa.gov.ge/Foreign-Policy-Strategy>

5. საქართველოს ეროვნული უსაფრთხოების კონცეფცია

<https://mfa.gov.ge/national-security-concept>.